

אניני מציני מזהירה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיוזק הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפי סופרים וספרים ככתבם וכלשונם

פרשת קדושים - גליון כא

האדם, וזהו ואהבת לרעך, כי כמוך אני ה', להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב.

אוצר החיים, הובא בבעל שם טוב עה"ת אות כא

פסוק אהבת ה' ופסוק ואהבת לרעך מספרם שוה, כי אהבת ישראל תלוי באהבת הקב"ה

וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ (יט, יח). ואהבת את הוי"ה אלהיך, במספר השוה עם ואהבת לרעך כמוך אני הוי"ה,

כי אהבת ישראל וריעים תלוי בקשר יחד עם אהבת הקב"ה.

נוצר חסד [קאמארנא], עמ' לב

שני יודין זה אצל זה בצוותא הוא שם ה', אבל אם אחד מתיצב על ראש רעהו ודורך עליו זה אינו שם

וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ (יט, יח). פעם אמר הרבי ר' נפתלי מרופשיץ בילדותי שמעתי ממלמדי שני יודין מהוים שם ה', וראיתי אח"כ שוא ונדמה לי כי שם הוא

כשם שאתה אוהב עצמך עם החסרונות שיש לך, כן יש לך לאהוב את חברך עם חסרונותיו

וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ (יט, יח). בשם הרה"ק ר' ברוך ממעזיבוז זי"ע, מובא על הפסוק ואהבת לרעך כמוך, כשם שאתה אוהב את עצמך למרות כל חסרונותיך, יש לאהוב את חבריך אף שיש לו חסרונות.

בוצינא דנהורא

כמו שאתה תתנהג עם רעך כך יתנהג עמך מלך עליון

וְאַהֲבַתְּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ (יט, יח). פירוש הפסוק ואהבת לרעך, שכמו שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, כמוך אני ה', שאני ה' אהיה כמוך, והוא בסוד (תהלים קכא, ה) ה' צלך, שנתבאר בדברי מרן אלקי הבעש"ט, שכמו שאדם מתנהג למטה עם חבירו ורעו, באהבה ובמדות טובות, וכך יתנהג עמו מלך עליון, וכמו הצל, שכל תנועה שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן הוא יתברך עם

עובדות וסיפורי צדיקים

ההוקרה וההערכה שהנכדים מעניקים להורים הם רק אצל יהודים שומרי תורה ומצוות

אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ (ט, ג). הגאון הגדול רבי יעקב קמניצקי זצ"ל, ראש ישיבת תורה ודעת, נסע פעם במטוס (עראפלאן) יחד עם כמה מנכדיו מאמריקא לארץ ישראל, והזדמן לו לישב סמוך ונראה ליהודי שאינו שומר ומצוות רח"ל, והנה, במהלך הנסיעה, ניגשו מדי פעם הנכדים לזקנים ביראת כבוד מרוממת, ושאלוהו האם הוא זקוק לדבר מה, והתייחסו אל זקנים הגדול כפי הכבוד הראוי לו, כאחד מראשי הישיבות הגדולים.

והוא, היהודי אינו שומר ומצוות יושב ומביט במחזה, ועיניו כלות. לקראת תום הנסיעה, לא יכול היה להתאפק יותר, וניגש אל ראש הישיבה ושאלו לאמר, מה פשר גילויי ההערכה הנאדרים שהנכדים מעניקים לך, הרי גם לי יש ילדים ונכדים, ואף אחד מהם אינו מתייחס אלי באופן שכזה, אולי יסביר לי מה סוד העניין. השיבו הגר"י קמניצקי במבט של חמלה, העם היהודי, ההולך בדרכי התורה במבט שהוענקה לנו מסיני, יודע להכיר ולהוקיר את גדולתם של הדורות הראשונים. וכאן תיאר לו הראש ישיבה את שלשלת הדורות של העם, דרך כל התקופות, דור אחר דור, וכל שהדורות מתרחקים זה מזה, הם מתקטנים והולכים, ביחס להוד ולהדר שפיארו את הדורות הקודמים. זו הסיבה שהנכדים שלי יודעים להעריך את זקנים שלהם, שהרי הוא חי שני דורות לפניהם, וראה במו עיניו גדולי התורה ויראה שהתאבקו בעפר רגליהם של ענקי הדורות הקודמים.

זה, הסביר לי מלמדי לאמור שני יודין זה אצל זה בצוותא חדא, שם הוא אבל אם אחד מתיצב על ראש רעהו ודורך עליו זה אינו שם כי שוא, אותיות שוא, וזה הפירוש ואהבת לרעך כמוך אני ה'.

אהלי יעקב [הוסיאטין] ח"ב עמ' רסד

כשאמר מוטב שאמות ולא אראה במיתת חבירי, ביקש המלך שיקחו גם אותו לאוהב איתם

וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' (יט, יח). הרב הקדוש מו"ה ישראל מרוזין זי"ע המשיל הדבר לשני אוהבים שהיתה נפשם קשורה באהבה מאוד והיו מקומות מגוריהם רחוקים זה מזה, והגיע עילה על אחד מהם ונגמר דינו ליהרג, והוכרז שכל המדינה יבואו לראות דין האיש הזה. ובא האוהב הזה גם כן לשם, וכראותו כי הנדון הוא חבירו צעק בקול גדול, הניחוהו, אני הוא שעשיתי העוול הזה ולא חבירי. והגיע הדין למלך, וקרא אותם לשאול להם אמיתות הדבר, כיון שרק אחד עשה הדבר ולמה יחפוץ זולתו למות בחינם.

אז השיב לו, אני יודע שחבירי לא עשה שום עוול, כי אני מכיר מזגו ומהותו שאי אפשר לו לעשות כן. אם כן אין זה רק עילה, וחיי תלוי בחיי חבירי, מוטב שאמות ולא אראה במיתת חבירי, כי בודאי אני חייב מיתה על שהגיע לי עונש לראות במיתת חבירי, וכן השיב לו גם חבירו. אז פטר אותם המלך, וביקש מהם שבין אוהבים כמותם אני גם כן חפץ להיות, ותכניסו אותי באהבתכם, ואני אהיה לכם גם כן אוהב כזה.

כן הדבר כאשר יגיע למעלת ואהבת לרעך כמוך, אז אני ה' מבקש לשרות בכם, שתאהבו גם אותי, ואני אהיה לכם לאוהב נאמן.

עירון קדישין, וכ"ה ברמתיים צופים, מערכת א, ערך פרשיסחא, אות קכד

אם באמת אתה אוהבי, צריך אתה לדעת מה חסר לי וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ (יט, יח). הה"ק הר"ד מלעלוב זצלה"ה ה' תמיד מקבל ולמד מדות ומוסר מכל אדם כמ"ש חז"ל (אבות ד, א) איזהו חכם הלומד מכל אדם, ואף מדברי הגוים למד, ופ"א שמע מאיכר אחד (פוער) שאמר לחבירו בזה"ל אתה אוהבי, והשיבו הן, ואמר לו שקר אתה דובר, כי אם באמת אתה אוהבי, צריך אתה לדעת את כל בפנימיות לבי, ומה חסר לי, ואם אין אתה יודע זאת אין אתה אוהבי באמת.

וזה למד מאיכר הנ"ל שאוהב הנאמן צריך לידע כל הדברים הנצרכים וחסרים, לחבירו אוהבו, כדי לידע להשלים את נפשו (א"ה, זה מאמר החכם אוהב הנאמן הוא, מי שיתן לך ממנוך בעת חפצך, ונפשו בעת צרתך).

שיח שרפי קודש, אחדות ואהבת ישראל, אות ט; וכ"ה בשפע חיים, דרשות חומש רש"י, שנת תשמ"ג, פרשת וארא, עמ' ק' (בשם הרה"ק מראפשיין)

הרה"ק מסטרעטין אמר שסגולה לאהבת ה' היא אהבת ישראל

וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ (יט, יח). בהקדמת ספר 'תפלה למשה' מחותני וזקני רבי רבי משה מסאמבור, כותב שאר בשרי הרב הצדיק מוריניו הרב יודא צבי זלה"ה מדאלינא, וזה לשונו, וכאשר שמעתי אומרים בשם אדוני אבי זקני, הצדיק הקדוש זלה"ה מסטרעטין, ששאל אותו צדיק אחד, הנה שמעתי אומרים עליכם שאתם נותנים סגולות, והסגולות שלכם עושים פעולות בקרב ישראל, לכן תנו נא לי סגולה ליראת שמים, והשיב לו זקני הקדוש, על יראת שמים אין לי סגולה, רק על אהבת שמים, ואמר לו הצדיק הקדוש. אדרבה אהבת שמים היא עוד מדריגה יותר גדולה מיראת שמים, תנו נא לי סגולה על זה, והשיב לו

עובדות וסיפורי צדיקים

ברם, השקפת החיים שלכם הפוכה מן הקצה אל הקצה, הצעירים מביטים בבוז אל הזקנים, וחושבים שאין הם, הזקנים, מגיעים לקרסולם של הצעירים, שהפכו לחכמים יותר בעקבות שכלולי המדע, על מה ולמה הינך רוצה שילדיך ונכדיך יגלו הערכה לדור הקודם להם. כמה מאושרים אנו על שהעניינים שלנו מופנות אחורנית, אל הדורות הקודמים.

עלינו לשבח להרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א (בראשית, עמ' רצב)

כששמע שאמו אמרה שעוד לא היה היום אצלה, נשא את רגליו לרוץ לבית אימו

אִישׁ אִמּוֹ וְאִמּוֹ תִּירָאוּ (יט, א). החזון איש זי"ע נהג מדי יום ביומו, לבקר אצל אמו, וכמחצית השעה היה מדבר עמה על דא ועל הא, בכדי לשמח את לבה. מעשה ונטרד החזון איש בלימודיו העמוקים, וכנראה נשכח אצלו הדבר, ולא ביקר אצל אימו. העירה האם לבתה, היא הרבנית קניבסקי ע"ה אשת חבר הגאון הסטייפלר זצ"ל, שהיום לא ביקר אצלה אחיה החזון איש.

נכנסה הרבנית קניבסקי אצל אחיה, ומסרה לו הערת האם. ויהי אך שמוע את דבריה, נשא את רגליו לרוץ לכיוון בית אימו, כשהרבנית קניבסקי מנסה להשיגו כדי להרגיעו, אך ללא הצלחה.

טובך יביעו, ח"א, עמ' קה, (בשם הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א)

זקני, אהבת ישראל היא סגולה גדולה לאהבת שמים, מי שיש לו אהבת ישראל באמת בנקל יכול לבא לאהבת שמים, עד כאן לשונו.

עשר צחצחות, מערכת י, ערך רבי אברהם מסטרעטין, אות ו

במצוות שבין אדם לחבירו ימצא טובה בעולם הזה

וְאֶהְיֶה לָּךְ רֵעַ (יט, יח). כשיעשה האדם המצוות התלויות בתועלת בני אדם זה עם זה כמו כן תחשב לו לצדקה לעה"ב לפי שעשה המצוה, וימצא טובה בעה"ז בעבור שנהג מנהג הטוב בין בני אדם, כי כשינהג מנהג הזה וינהגו אחרים כמנהגו יקבל כמו כן שכר מהענין ההוא.

פירוש המשניות לרמב"ם, פאה, פ"א מ"א

הרשב"ב מליובאוויטש אמר לבנו הר"י זצ"ל, הטובה עשית לעצמך ולא לפלוני

וְאֶהְיֶה לָּךְ רֵעַ (יט, יח). הרה"ק הרשב"ב מליובאוויטש זי"ע שלח פעם את בנו האדמו"ר הר"י זצ"ל,

שיסע לאיזה עיר לסייע לאחד החסידים, כאשר חזר הר"י זצ"ל מנסיעתו, נכנס אל אביו ואמר, קיימתי ככל אשר צויתני, עשיתי את הטובה לפלוני.

ענה לו אביו. טעות בידך, הטובה עשית לעצמך ולא לפלוני, לפלוני עשה הקב"ה את הטובה, ואילו אתה אינך אלא שלוחו של מקום. על דרך דאיתא במדרש (ויקרא רבה לד, י) יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. איגרות קודש אדמו"ר הר"י זצ"ל, ח"ד, עמ' מד

להקשיב ליהודי ולתת לו הרגשה טובה אינו פחות חשוב מלומר אלף פעמים נשמת

וְאֶהְיֶה לָּךְ רֵעַ (יט, יח). הרה"ח ר' יואל אשכנזי שמע מהדברי שמואל מסלאנים זי"ע שאמר, מדארף וויסען אז אויסהערן א איד און אריינברענגען אין איהם א גוטע הרגשה, איז נישט ווייניגער ווי זאגן טויזנט מאהל נשמת, [צריך לדעת שלהקשיב ליהודי, ולתת לו הרגשה טובה, הוא לא פחות חשוב מלומר אלף פעמים נשמת]. שיח זקנים, ח"ג

עובדות וסיפורי צדיקים

ר' גדלי' משה מזוועהיל לא הסכים לחתום בשבת כדי להשתחרר מהמחנה, ועל יהודי אחר הסכים לחתום

וְאֶהְיֶה לָּךְ רֵעַ (יט, יח). הרה"ק ר' משה גדלי' מזוועהיל זי"ע מסר נפשו בעבור שניים מאנשי שלומו שנחשדו בעוון ריגול למדינת אויב, ופטרו אותו מעונש מות, ושלחו אותו לסיביר בגזירת מלכות הרשעה, לשבע שנים, וכשקרב ובא יום השחרור מן המחנה, כך היה הסדר נוהג באותו מחנה, אחת לשבוע ויותר מגיעה היתה מרכבת הברזל למחנה, מביאה אסירים חדשים וכל מה שהיה צריך, ונוטלת עמה חזרה אסירים משוחררים או סוהרים שרצו לצאת מכאן, המרכבת היתה האמצעי היחידי ליציאה מן המחנה הקפוא והמושג. והנה הגיעה המרכבת בשבת, כל האסירים שהגיע מועד שחרורם נאספו אצל מפקד המחנה כדי לקבל את הפתקא השחרור, אלא שכאן נוצר מכשול חמור בפני האסירים היהודים. היה עליהם לחתום, ושבת היום.

המפקד האחראי על השחרורים התפלא לראות כי הרה"ק רבי גדלי' משה מזוועהיל זי"ע לא התייצב בקרב המשתחררים, והוא שלח להביאו לפניו, האיקר רוצה להשתחרר, שאל אותו בפליאה. וכי מי זה אינו רוצה לברוח מוקדם ככל הניתן מגיא צלמות זה, רוצה אני גם רוצה - השיבו רבי גדלי' משה. הושיט לו המפקד את הנייר לחתימה אבל רבי גדלי' משה נרתע לאחוריו, בהן ובנועם ניסה להסביר למפקד המחנה כי כתיבה בשבת אסורה עליו בתכלית האיסור וכי לא יחתום.

המפקד תמה היה אם עליו לכעוס או לרחם, הוא הזהיר את רבי גדלי' משה כי עלול הוא להישאר כאן לזמן בלתי מוגבל, איש אינו יודע אם ומתי תגיע לכאן מרכבת נוספת, ומה תהיינה האפשרויות אז, ובכלל, אולי גם המרכבת הבאה תגיע בשבת. אבל רבי גדלי' משה בשלו, הוא אינו מחלל את השבת ויהי מה. סמוך אליהם עמד יהודי נוסף שהגיע מועד שחרורו, הלה חכך בדעתו אם לחתום או לא, ככלות הכל שאלה של פיקוח נפש היתה כאן, אבל בראותו את נחישותו של רבי גדלי' משה החליט אף הוא שלא לחתום, ולהישאר במחנה לזמן נוסף שאחריתו מי ידע. כיון שראהו רבי גדלי' משה בכך ניגש אל המפקד ואמר, אחרתם אני במקום יהודי זה.

תמה המפקד תמיהה גדולה, אמור נא לי יהודי, מותר לכתוב בשבת או אסור, עבורך אין אתה חותם ועבור חברך כן, נענה לו רבי גדלי' משה, במקרה של הצלת חיים, פיקוח נפש, מותר לחלל שבת, את כוחותי יודע אני וחש כי יש בהם בכדי להיות כאן זמן נוסף, אבל יהודי זה, חוששני כי לא יעמוד בכך, ממילא פיקוח נפש יש כאן ורוצה אני להצילו. ראה המפקד את נחישותו ומסירות נפשו של רבי גדלי' משה מחד, ואת התמסרותו למען חבירו מאידך, נענה ואמר הדבר מוצא חן בעיני, שניכם משוחררים בזאת ללא צורך לחתום. באמת אמרו, גדולה היתה שמחתו של רבי גדלי' משה על שלא הווקעו לחתום, לא פחות משמחתו על עצם השחרור.

יסודי עולם, ח"ב, עמ' תשו

עיקר ההתקרבות לקדושה היא הודאה לה'

קדש הַדְּוָיִם (יט, כד). נושאו לירושלים לשבח ולהלל לשמים (רש"י):

עיקר ההתקרבות לקדושה היא ע"י שמהללין ומשבחין לה'.

אמרי חיים, ליקוטים

המגדל זקנו כראוי ה' עובר על מדותיו ומתמלא רחמים

וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פֶּאֶת זִקְנְךָ (יט, כז). אם ישראלי מגדל זקנו כראוי, אזי פנים של רחמים, וה' עובר על מדותיו, פניו של אלהים, ונתמלא רחמים, וזהו ויעבור ה' על פניו, כביכול שעובר על פניו מדת הדין.

יערות דבש, ח"ב, דרוש ה, ד"ה ובאמת יש

הפסיק יום יום מלמודו לילך לחנותו לבדוק המשקלות אם עומדים על תיקונם

לֹא תַעֲשֶׂוּ עֹלָּ בְּמִשְׁפַּט בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָלָ וּבְמִשׁוּרָה (יט, לה). כעבור ארבע שנים לנשואיו של החפץ חיים זי"ע קבל ירושה בסך מאה וחמשים רובל מאחות אביו, בכסף זה פתח לו חנות למכור מזון, הרבנית נהלה את העסקים, והוא ישב בבית המדרש והגה בתורה, עבודתו בחנות התבטאה בנהול החשבונות.

ועוד תפקיד אחד היה לו שלמענו ראה חובה להפסיק יום יום מלמודו ולסור לחנותו, לבדוק את המדות והמשקלות אם עומדים הם על תיקונם.

החפץ חיים חייו ופועלו, ח"א, עמ' נה

גליון זה נתנדב על ידי

הנדיב הנכבד והנעלה יקר שבערכין הרה"ח ר' יצחק טעסלער הי"ו

לטובת ולעילוי נשמת אמו האשה החשובה רודפת צדקה וחסד

מרת מרים ע"ה בת האי גברא רבא הרבני החסיד מוה"ר ר' מנחם יוסף ז"ל

אשת חיל עמרת בעל יבלחט"א הרה"ג רבי משה יוסף טעסלער שליט"א

נלב"ע בשם טוב ביום ג' אדר א' תשפ"ב לפ"ק

בשורה טובה תדשן עצם

בס"ד

אנשי בשורה אנחנו היום, כי בסייעתא דשמיא הופיע לאור עולם ברוב פאר והדר כך נוסף מסדרת הספרים שמצאו חן ושובל טוב בעיני מחנכים, הורים, וכל אוהבי תורה

מתיקות התורה

- חלק רביעי -

על ספר במדבר, ופרקי אבות

אוצר סגולה ויקר ערך, של אמרות שפר, סיפורים נאים, לקח טוב ונועם מוסר, יסודות היהדות ודרכי החסידות, עצות לחינוך, הדרכות לקניין מידות טובות, נתיבות חכמה ותעצומות נפש נוכח ניסיונות הזמן. כפי שהעלו בספרים הקדושים מתוך פסוקי פרשיות השבוע

מסודרים בטוב טעם ודעת בסדר מיוחד במטרה למסור ולהגיש את הדברים בשלחן שבת קודש באוזני בניכם ובנותיכם, למען יגדלו לשם ולתפארת מתוך מתיקות התורה ואהבת הבורא ללמוד וללמד! הספר מביא תועלת רבה ועוז רב למרביצי-תורה, דרשנים ומגידים, מחנכים לבנים ומחנכות לבנות.

ניתן להשיג גם את שאר הכרכים על חומשי בראשית שמות ויקרא

הפצה ראשית: בארץ הקודש: עמודי שש - 054.804.3333 | 02.537.7134 בארצות הברית: שידה - 718.871.8652

האירו את שלחן השבת שלכם באור חדש • לא היה עוד כבושם הזה - טעמו וראו כי טוב